

MARIBORSKI DELAVEC

Političen list.

Naročnina znaša:

Z dostavljanjem na dom ali po pošti K 10.— mesečno,
četrtletno K 30.—
Če pride naročnik sam v upravnishvo po list: Me-
sečno K 9.50. — Inserati po dogovoru.

List izhaja vsak delavnik popoldne.

Posamezna številka stane 60 vln.

Uredništvo in uprava:

Mariborska tiskarna (Jurčičeva ulica
št. 4.)

Telefon uredništva št. 276, uprave št. 24.

Leto III.

Maribor, petek 6. avgusta 1920.

Št. 173.

Pred viškom poljske katastrofe.

Varšava se v treh dneh izprazni. — Stagnacija v naši vladni krizi. — Borba za koroško demarkacijo.

Metla poj!

(Na naslov naše vlade.)

Marsikod po Sloveniji se čujejo glasovi kako je v naših obmejnih krajih mogoče, da nemštvo kljub novim razmeram še vendar tako drzno dviga glavo in da se doslej še niso iztrebila razna gnezda, ki se v njih vali najstrupenejša nemško-nacionalna iredenta. Ti očitki so morda na videz opravičeni in ni čuda, da se opazovalcem, ki ne poznajo krajevnih razmer zdi marsikaj v tem oziru neumljivo.

Nimamo namena, da globlje razmotriva o opravičenosti ali neopravičenosti teh očitkov vendar lahko rečemo, da gre delo stalno naprej, kolikor pač pripuščajo krajevne razmere in opora, ki jo imamo v mero-dajnih višjih mestih. Tak kovak naprej je storil slovenski Ptuj ob zadnjem občnem zboru, tukajšnjega nemškega Musikvereina.

To društvo bi moralo imeti izključno kulturni namen, da nam ne bi mogli naši so-državljeni nemške narodnosti očitati, da jih mi v svoji barbarski nekulturnosti oviramo pri njih prosvetnem delu, jim doslej nismo

kratili »pravic«. Toda ta nemški kulturni za-vod je bil vse prej nego torišče gojenja glasbe. Zbirali so se v njem elementi, ki jih druži ena ideja, to je skrito sovraštvo do vsega, kar ne diši, po nemški krvi in odpor proti naši državi. V društvu se je sistematsko gojila najodločnejša iredenta; njegovi člani so stalno v zvezi z bojnimi društvi v Nemški Avstriji, skratka človek ima utis, da je društvo zbirališče ogleduhov, ki so na zunaj prijazni lojalni in dobrodušni, s svojim sub-verzivnim delom pa preračunjeno izpodkopa-vajo našo samostojnost. A svaka sila do vremena. Temu je bilo treba storiti konec. Da dobimo Slovenci v društvu primeren vpliv, smo zahtevali zastopstvo v odboru s koncesijo, da sme začasno obstojati v društvu še poseben nemški oddelek, kjer bi lahko gojili glasbo člani in deca nemške narodnosti, dokler še niso zmožni slo-venščine. Nemci so to našo kulantno zahtevo v svoji znani skromnosti odklonili, da, še več; drznili so si celo zabraniti Slovencem vstop v društvo. Naznanili smo jim nekaj dni pred občnim zborom pristop kakih 150 slovenskih članov, pripadajočih vsem slojem ptujske inteligence. Odgovorili so nam, da

društveni odbor o sprejemu teh članov ne more sklepati, češ, da mora biti vstop po pravilih javljen najmanj 14 dni pred občnim zborom. Te določbe pa v društvenih pra-vilih ni. Gospodje Nemci so se torej grdo zlagali. Ta laž jim je bila le sredstvo, da se izmuznejo iz zadrege, v dokaz temu je dejstvo, da društveni odbor ni sklepal niti o vsprejemu onih slovenskih članov, ki so bili prijavili svoj vstop že mesece pred občnim zborom.

Ko se je ugotovilo, da omenjene določbe v pravilih ni, smo pozvali vladnega komi-sarja, naj zahteva od društva strikten od-govor, ali misli odbor sklepati o našem sprejemu ali ne. Tudi na ta poziv so nega-tivno odgovorili. Slovenci, ki smo imeli namen, da vstopimo v društvo, smo se ude-ležili občnega zbora dne 2. t. m. Bilo nas je kakih 170. Navzoč je bil tudi vladni komisar.

Pred početkom dnevnega reda smo po-zvali odbor tretjič, naj sklepa o našem vsprejemu.

Na slovensko stavljeno zahtevo je društven predsednik prof. Kasimir odgovoril nemško. V opravičilo, da govori nemško je

Šaljive povestice o Nasredinu.

(Dalje.)

Lažnjiva žena.

Nekoč je Nasredin kupil tri funte mesa in ga dal ženi, da mu ga speče za večerjo. Žena pa je imela ljubimca in ker je isti prišel onega dne v vas mu je darovala Nasre-dinovo meso, katero je zadovoljno odnesel domov.

Zvečer pride Nasredin v obednico na-dejaje se dobre večerje, pa najde tam ženo, ki se je držala na jok.

»Ljubi moj«, je rekla, »mesa ni več. Dve minuti je od tedaj, ko ga je mačka snedla.«
»Tri funte ga ni mogla snesti«, je rekel Na-sredin in gledal po strani.

»Da, vse tri funte je snedla«, je rekla žena s solzami v očeh.

Nasredin mirno vstane, vjame mačko in jo položi na tehtnico. — Vagala je ravno tri funte. »No, žena«, je rekel Nasredin, »če je mačka tri funte težka, kje je tedaj meso?«

Dobra zavrnitev.

Nasredin je nekoč izgubil osla. Iskal ga je povsod in povsod povpraševal za njega toda nihče ni vedel o njem ničesar.

Vprašal je tudi svojega bahaškega sosedu, če ga je kje videl.

»Videl ga ravno nisem«, je rekel sosed, slišal sem pa da so ga okronali za grškega cesarja.«

»To je kaj lahko mogoče«, je rekel Na-sredin mirno. »Ko sem tvojega sina pouče-val v šoli, je moj osel znal bolje migati z ušesi kot tvoj sin.«

Slaba modrost.

Nekoč odide Nasredin na semenj in si nakupi velik koš lončenih skled, krožnikov in podobne kuhinjske posode. Nato pokliče nekega delavca, da mu ta tovor ponese domov.

Ko sta že bila na koncu pota pravi Nasredin:

»Slišiš prijatelj, kaj bi raje, da ti plačam za tvoj trud, ali da ti povem tri modra pra-vila, katera ti bodo koristila skozi vse živ-ljenje.

Delavec pomisli in ker je sodil, da ne bo dobil od revno oblečenega človeka bog-vekaj za svoj trud, je bil zadovoljen z ome-njenimi tremi misterioznimi pravili.

»Dobro«, pravi Nasredin. »Prvo opravilo se glasi: Ako ti kdo reče da je prazen želo-

dec bolj zdrav nego poln, nikar mu ne veruj.«

»To že sam znam«, je rekel delavec.

»Drugo pravilo«, je nadaljeval Nasredin, »se glasi: Ako ti kdo reče, da je bolje ho-diti peš kot pa jahati, nikar mu ne veruj.«

»Tak bedak nisem, da bi to verjel«, je menil delavec.

Oba molčita nekaj časa, potem pa pravi delavec: »Zdaj mi povej še tretje pravilo.«

»Tretje pravilo je najvažnejše in ti bo ostalo do smrti v spominu. To pravilo se glasi takole: »Ako ti kdo reče, da se nahaja v Akšehirk bolj zabiti osel nego si ti, tedaj mu nikdar ne veruj.«

Delavec je spoznal, da brije Nasredin burke iz njega zato je pograbil koš, v katerem se je nahajala Nasredinova lončena posoda in razbija ž njim po Nasredinu toliko časa, da je bil poslednji pisker na kosih in je imel Nasredin že lepo število bunk po svojem telesu ter reče:

»Hodža efendi, ako ti kdo reče, da je samo ena posoda v tem košu ostala cela, nikar mu ne veruj.«

Tako se je Nasredin prepričal, da ni njegova modrost vselej koristna.

navedel, da sicer razume slovenski toliko, kolikor je potrebno za občevanje z navadnim človekom, da pa ni vajen slovenskemu občevanju z boljšimi krogi. V nadaljnjem izvajanju mu je zdrknil z jezika približno take stavek: »V občevanju s slovensko inteligenco se vedno poslužujem nemščine in tako mi ni treba drugega deželnega jezika«.

Toda ne dovolj tega, vrgel nam je še v obraz, da nas po pravilih sicer lahko sprejme, toda, da niso primorani, vsled česar tega tudi ne store.

Na to izjavo smo slovenski udeleženci pozvali vladnega komisarja, da zborovanje zaključi in razpusti ker ne pustimo, da bi se v očigled nesramni žalitvi nas vseh vršil zbor dalje. Vladni komisar je vpošteval rastoče razburjenje in je videč, da je nadaljevanje faktično nemogoče, občni zbor zaključil.

Slovenski zborovalci se kljub temu niso razšli dokler odbor ni zagotovil, da izroči ključke do društvenih prostorov vladnemu komisarju.

Impertinenca, s katero si upa danes nadut Nemec imenovati slovenščino »drugi deželni jezik«, je tako gorostasna, da za more človeku sapa zastati, če to čuje. Iz te nesramnosti se jasno vidi, kak duh vlada v teh ljudeh in kako nemogoče jim je, otrestiti se avstrijskega načina in prilagoditi novim razmeram.

Ti ljudje smatrajo današnji državni jezik še vedno po starem kopitu za drugi deželni jezik. S tem, za nas dragocenim priznanjem razgalili so se Nemci v vsej svoji ostudni goloti in razkrili nam vso laž namišlene lojalnosti in odkritosrčnega mišljenja napram jugoslovenski državi.

»Hic Rhodus, hic salta!« kličemo naši vladi. Tu ima sedaj priliko, da z vso brezobzirnostjo razprši to gnezdo strupenih sršenov. Ni pričakovati, da bi Nemec, ki je nekoč vihtel bič nad našimi glavami, predsedal v svojem mišljenju. On se smatra še vedno za »Herrenvolk« in pri njem ne izda ne gladenje, ne božanje, ampak treba je, da iz naših rok zažvižga bič okoli njegovih ušes. Potem bo videl kakšen ukus ima »pravica« ki jo je bil vajen deliti on nam.

Pozivljamo vlado z vso resnostjo, da začne s korenitim pometanjem. Deja za metlo je dovolj. Razen Musikvereina imamo v Ptujju še izključno nemški »Gesangverein, Deutsches Vereinshaus in požarno brambo.« Vsa ta društva delujejo v svojem smislu kulturno, t. j., rujejo proti državi in vzgajajo zaprisežene sovražnike naše domovine. Gesangverein-ovci gredo v svojem navdušenju za falirano Avstrijo tako daleč, da si zakrožijo včasih »O, du mein Oesterreich«, požarni brambovci zahtevajo od slov. gasilske zveze za svoje društvo fevtonski poveljevalni jezik in nemško dopisovanje.

Vsega tega se jih mora odvaditi. Razpoloženje med Ptujskim slovenskim prebivalstvom je tako, da si bo samo očistilo hišo, če ne najde odmeva pri vladi.

Zlet Sokolskega Saveza SHS v Mariboru dne 29. avgusta 1920!

Dnevne vesti.

Seznam okrašenih hiš o priliki Orlovskega tabora: Aleksandrova cesta: Gostilna »Wilson«, Frančiškanski samostan (za regentov obisk neokrašen). Slovenska ulica: hiša št. 2 štiri okna II. nadstropje. Zrinjskega trg: hiša št. 6, eno okno. Gregorčičeva ulica: hiša št. 6, balkon (ta hiša je imela za nekaj ur tudi zastavo). Slomškov in Stolni trg: hiša št. 16, škofijska poslopja. Glavni trg: mestni magistrat, semenišča, Cirilova tiskarna, hiša št. 22. II. nadstropje. Koroška cesta: hiše št. 10, 13, 15, 26. Strossmayerjeva ulica: hiša št. 3 (eno okno) 6, 5, 15 in 17 (nunski samostan); med temi se nahaja tudi orglar Brandl, pri katerem je v ozadju okrasa visela velika podoba avstr. cesarja Franca Josipa I. Orožnova ulica: hiši št. 9 in 11. Koroščevo mesto: samo semenišče, kjer biva dr. A. Korošec. Cvetlična ulica: hiša št. 25. Sodna ulica: hiša št. 16 (n. d. dr. Leskovarjevo pisarno). Wildenrajerjeva ulica: hiša poverjenika dr. Verstovška najlepše okrašena, za regentov obisk ni bila tako. Tattenbahova ulica: hiša št. 8, II. nadstropje dve okni. Cankarjeva ulica: hiša št. 18 in 8, kjer je bil napis: Bog živi! Majstrova ulica: hiša št. 18, dve okni. Gledališka ulica: hiša št. 2, dve okni. In s tem upamo, smo gotovi. Če je bil še kje kakšen kotiček ali posamezno okno, ki tu ni zaznamovano in če hoče dotičnik, da ne bo prikraštan na javni slavi, izvoli naj nas opozoriti! Potemtakem na glavni dan, nedeljo v celem Mariboru okrašenih (večinoma le po eno ali par oken) okroglo 20 privatnih hiš in 13 javnih.

K vničenju hiše v Zgor. Žerjavih pri Sv. Lenartu smo prejeli uradno pojasnilo, ki v glavnem potrjuje naše tozadevno poročilo. Dotična hiša, zgrajena še le leta 1908 je bila last g. Schütza. Enonadstropna hiša s 7 sobami in drugimi prostori je bila namenjena za gostilniško obrt in kot podjetje z mineralno vodo. Podjetje pa se vsled nedostatkov v slatini, nahajajoči se blizu hiše ni obneslo. Zato je Schütz koncem februarja letos vse skupaj prodal Gojčiču iz Sv. Janža na Dravskem polju in sicer za 64.000 kron. Ob priliki kupčije je Gojčič napravil Schützu trdil, da on to posest kupi zase in da bo izvrševal gostilniško obrt, nakar mu je Schütz prodal posest z gostilniško koncesijo vred. Gojčič pa je kupčijo izrabil le v špekulativne namene in posest razprodal z velikim dobičkom. Razdejal je lepo enonadstropno hišo, gradivo je razprodal. Kolikor se je moglo ugotoviti, je Gojčič za vse skupaj dobil 130.000 kron, kupil pa je za 64.000 kron. Kupno pogodbo je napravil notar Stupica v Sv. Lenartu. Vsa ta špekulacija je bila dobro znana pristojni občinski oblasti, ne da bi se bila količkaj brigala za tako opustošenje hiše v času, ko povsod primanjkuje stanovanj.

Dogodki v Prekmurju. Kakor smo včeraj na kratko poročali, vpadajo v Prekmurje zopet madžarske tolpe. To bi za Prekmurje ne bilo nič novega. Žalostno pa je dejstvo, da se teh vpadov soudeležuje tudi domače prebivalstvo samo, torej da podpira tolovajstva sovražnikov. Kot vzrok navaža včerajšnje poročilo nevoljo ljudstva proti vojaškim naborom, kot povzročitelje pa protestantske duhovnike in madžarone. Med tem smo izsledili še enega krivca, morda še večjega kakor so madžaroni in protestantski kolegi katoliškega Klekla. Župnik Klekl, s katerim smo še pred enim letom toliko simpatizirali tudi pri nas, ko smo zvedeli, da je bil žrtev boljševiske vlade, je dvignil nebo in pekel zoper naše napredno misleče učiteljstvo. Povzročil je med preprostim ljudstvom pravcato vojno proti »brezvercem«, ki so prišli tja iz Slovenije. V rokah imamo zadnjo številko njegovih »Novin«, iz katere posnamemo satanski načrt soudeležbe takozvanih Kleklovcev na zadnjih dogodkih v Prekmurju. Štejemo si v svojo dolžnost, da te dni potegnemo raz obraz tudi tem farizejem masko sverohlinstva in narodnjaštva.

Na račun naše telefonske centrale smo prejeli: Nečuvane so razmere na glavni pošti v Mariboru, posebno pri telefonskem in brzojavnem prometu. Ako se pokliče številka, se nikdo ne javi, pač pa se sliši, kako se gospodične med seboj zabavajo. Po ponovni urgenci se centrala javi ter se potem dobi zveza. A namesto zaželjena številka, se javi čisto druga stranka in to delajo nalašč poštne uradnice, ker so se napram svojim prijateljem izrazile, da če kdo ponovno pozvoni mu nalašč rečejo, da je zasedeno ali pa zvežejo napačno. Dne 3. avgusta popoldan je dotična uradnica, ki je imela telefonsko službo, sama izjavila, da ni čudo, če da napačno zvezo, ker delajo druge uradnice takšen kralav, da se nič ne sliši. Priporočili bi poštному ravnateljstvu v Ljubljani, da si službovanje v tem uradu malo natančneje ogleda in povzroči, da se ti nedostatki odstranijo. Priporočili bi tudi, da se nedeljska popoldanska služba nadzoruje, da se več ne zgodi tako kakor pred tremi tedni, da se uradnik brzojavnega urada z uradnicami od telefonskega urada v posebni sobi zabava in pusti stranke čakati. Ako že plačujemo tako ogromne pristojbine imamo tudi pravico zahtevati, da se služba točno in neovirano izvrši. Za danes samo toliko, če pa to tudi ne pomaga, pridemo prihodnjič s točnimi podatki in imeni omenjenih in tozadevno prizadetih uradnic.

Kruh zopet podražen. Kakor poročamo na drugem mestu, se je cena kruhu od jutri dalje zopet podražila; iz katerega vzroka, tega ne vemo. Vemo le, da je ravno zdaj najugodnejši čas, da bi se moka in kruh moral še znižati, ne pa povišati. Gospod vladni komisar, pojasnite javnosti, kje je krivda temu povišanju. Je res kriv samo premog?

Trgovci! Bliža se čas, ko se zopet pričinja razvijati naša trgovina, posebno pa v našem obmejnem mestu Mariboru. Treba bode mnogo predmetov uvažati in tudi izvažati, zato pa je treba močne in organizirane trgovine. Ta razvoj je treba pospešiti, da nas ne prehite tujci. Zabraniti moramo, da se tu ob meji ne vgnezdijo tuji veletržci ter eksponenti inozemskih podjetij. In vse to preprečiti, je nujna potreba, da si domači trgovci ustvarimo skupna, velika trgovska podjetja, ki bodo zmožna, nam potrebno blago uvažati in izvažati. Jasno je, da so naročila iz inozemstva posameznim trgovcem vsled uvozne carine, nujne plačljivosti in drugih neprilik zelo otežkočena. Vsled tega mnogimarsikatero rabno blago ne kupijo. Iz tega vzroka se je v Mariboru ujedinijo trgovstvo in sklenilo, da se bodoče zapreke kolikor mogoče odstranijo, ustanoviti »Trgovski prometni zavod«, to je akcijsko podjetje naših legitimnih trgovcev. Ta zavod bode imel nalogo, posameznim trgovcem preskrbeti po možnosti potrebno blago z mnogo manjšimi stroški in šele hitro. Tudi ne bo treba trgovcu za mesec poprej plačati naročeno blago, kakor se to sedaj godi, ampak bo takrat plačal blago, kadar ga sprejme. Sestavil se je tudi že pripravljalni odbor za ustanovitev takega zavoda ter določil začasni akcijski kapital pet milijonov kron. Posamezne delnice stanejo K 1000. To podjetje bode osnovano na najširši podlagi. Da je za tako podjetje vsestransko zanimanje, je dokaz, ker se je kar prvi dan že podpisalo zelo mnogo delnic. Da torej zavod lahko začne v najkrajšem času delovati, je potrebno, da se priklasi kolikor mogoče trgovcev iz Spod. Štajerske, Koroške in Prekmurja, kateri bodo potem tudi gladkim potom dobili potrebno blago. Zato vabimo vsakega posameznega trgovca, naj se nemudoma priklasi ter ob enem prijavi, koliko delnic á 1000 — kron želi. Do končne ustanovitve tega zavoda sprejema vse dopise »Trgovski gremij« v Mariboru.

Matura. Dne 15. m. m. so napravile na zasebnem učiteljsku šolskih sester v Mariboru maturo sledeče kandidatnje: Fabjan Marica (z odliko), Filipčič Marica, Ivanuša Angela, Majcen Marica, Mokrovič Savica, Pokorn Danica (z odliko), Skrbinšek Mira (z odliko), Stibler Julija (z odliko), Vidic Vera ter Vuga Horzenzija (z odliko).

Trgovci se še enkrat opozarjajo, da morajo biti vse oznake cen v izložbenih oknih v jugoslovnski kronski veljavi in ne v dinarijih, ali v kaki drugi valuti. Vsi oni trgovci, ki se bodo proti temu pregrešili, bodo kaznovani.

Nov slovenski list v Prekmurju. V Murski Soboti prične te dni izhajati nov tednik »Prekmurski Glasnik«, ki ga bo izdajal poseben konzorcij v strogo narodnem in naprednem duhu. To vest z veseljem pozdravljamo.

Veliki ljudski tabor obmejnih Slovencev se vrši v nedeljo dne 8. t. m. v Gornji Radgoni. Kakor znano, pride v prvi polovici avgusta na severno mejo antantna komisija za urečbo meje. Treba je, da pokažemo domovini in celemu svetu, da stoji za našimi severnimi mejami neuklonljiva straža narodnozavednih Slovencev. Pričakuje se številna udeležba iz pomurske Slovenije, zlasti iz Prekmurja. Nastopilo bo več govornikov, ki bodo povdarjali naše obmejne zahteve. Pred taborom bo obhod po trgu in tik nove meje. Sodelujejo godbe, telovadna društva in jezdec v narodnih nošah. V nedeljo vsi v Gornjo Radgono! Pripomnimo, da priredita ta ljudski tabor društvi »Narodna obrana« in gornjeradgonska podružnica »Jugoslovnske Matice«, zato ima prireditev popolnoma nestrankski značaj.

Novo cene. Sinoči se je po dolgem presledku vendarle sestala komisija za določitev cen. Kolikor doslej znano, se je sklenilo: Cene v delikatesnih trgovinah se ne določijo. Goveje meso: 20—22 K, teletina — prepovedana, dovoljen je zasilen zakol po isti ceni kakor govedina; svinjina 30 K, slanina 42 K; kruh pa — čujte in strmite! — se zopet podraži: beli kruh 50 dkg 6 K, črni kruh 70 dkg 5 K 40 v, žemlje 5 dkg 80 v pri peku, 90 v v gostilnah in kavarinah.

Glasbena Matica Maribor opozarja vse člane in prijatelje glasbe na občni zbor, ki se vrši v soboto 7. t. m. ob 20. uri v društvenih prostorih nad Götzovo dvorano.

Odbor.

Jugoslovnski dobrovoljci mariborskega okrožja se vabijo na sestanek v soboto, dne 7. t. m. ob 20. uri zvečer v restavracijo Narodnega doma. V lastnem interesu vsacega je, da se udeleži sestanka; poleg tega imamo rešiti važne zadeve.

Okrožni klub mariborski.

Splošna organizacija vojnih invalidov, vdov in sirot v Mariboru in okolici, priredi v nedeljo dne 8. avgusta 1920, ob 9 uri predpoldne v gostilni pri »Rdečem jezu« v Mariboru, Vetrinjska ulica 34; predlagalo se bode sledeči spored: 1. Pomen organizacije. 2. Poročilo o veselici. 3. Slučajnosti. Govorili bodo prvovrstni govorniki z zanimanjem za organizacijo; torej pridite vsi ki le resno želite delovati v korist splošne organizacije vojnih invalidov, vdov in sirot.

Posebni vlaki v Guštanj. O priliki župnega zleta Mariborske Sokolske Župe v Guštanj bo vozil v nedeljo, dne 8. avgusta poseben vlak iz Čakovca (odhod ob 2.45) s postankom v vseh postajah in postajališčih, in sicer preko Pragerskega, Maribora (odhod ob 5. ur) in Dravograda v Guštanj. Povratek iz Guštanja ob 20.55. Posebni vlak iz Celja ni še sicer zagotovljen, pričakovati pa je, da bo, in sicer s takim voznim časom, da bo imej zvezo v Dravogradu s posebnim vlakom iz Čakovca. Udeležencem župnega zleta je dovoljen 50 odstotni popust pri voznih cenah.

Krajevna organizacija JDS v Ptuj je imela v zadnjem poslovnem letu 23 sej, v okraju 6, v Ptuj samem 3 shode. Poslednjega

se je udeležil ves okraj. Vršilo se je tudi par sestankov, na katerih so se vršili aktualni razgovori. Vršila je krajevna organizacija v Ptuj tudi svoje obmejne narodne dolžnosti. Občni zbor se vrši iz tehničnih razlogov še le po končanih sokolskih zlelih. Komur je delovanje premalo živahno, naj nam blagovoli priti na pomoč, z veseljem ga sprejmemo kot narodnega delavca, posebno kot govornika.

Planinski tabor na Obiru (2141 m.)

Dne 15. avgusta t. l. bo Slovensko planinsko društvo taborilo na Obiru. Postavila bo taborišče podružnica iz Maribora, naše mogočne obmejne trdnjave, združile pa se bodo z njo njene posestrime iz vseh pokrajin naše Slovenije. S prav slovansko gostoljubnostjo bodo pričakovali in sprejemali bodri naši planinci vrle rojake iz vseh krajev in jim bodo nudili pristnih užtkov in neprisiljeno zabavo na vrhu gore, kamor odrinejo od Železne Kaple v soboto, (14. avgusta zvečer) po prihodu popoldanskega vlaka iz Maribora. V nedeljo, dne 15. avgusta, popoldne se bo v Železni Kapli, po vrnitvi z gore vršila ljudska veselica z godbo, plesom in sploh vsem, kar vzbuja veselo razpoloženje vsakega planinca. Resen pa bo pravi namea tabora. Kakor stoji tršati Obir, poldrugo tisočletje slovnska gora, osamljen in nepremakljiv kot mogočna straža naše Koroške, ki jo pregleda vse tja preko brata Dobrača in onstran Gosposvetskega polja, tako bomo tudi mi, stoje na vrhu Obira in pod njim, v družbi najpristnejših Slovencev-Korošcev, z resnimi, a upa veselimi očmi zrlji tja proti zapadu in severu, stisnili krepko roko rodnim bratom s Korotana, trdno prijeli nesklonljivo planinsko palico ter z mirno odločnostjo pokazali: »Mi prihajamo!«

Povišanje cen v mestnem kopališču.

Radi povišanja cene premoga je mestno kopališče prisiljeno, da sorazmerno določi za uporabo kopelj naslednje cene: kadna kopelj I. razreda s perilom K 16.—, kadna kopelj I. razreda brez perila K 14.—, kadna kopelj II. razreda s perilom K 12.—, kadna kopelj II. razreda brez perila K 10.—, kadna kopelj III. razreda s perilom K 5.—, kadna kopelj III. razreda brez perila K 4.—, parna kopelj z masažo in perilom K 18.—. Poleg tega je za zahtevano perilo položiti pri blagajni zadostno varščino, ki se vrne ko se odda perilo. Če se je ugotovilo, da se je isto poškodovalo, se varščina popolnoma ali vsaj deloma pridrži. Britje, rezanje in snaženje nohtov itd. se vrši po dnevnih cenah: Nadalje se izdajajo tudi ducetni listki, veljavni 6 mesecev, ki stanejo: za kadno kopelj s perilom I. razreda K 160.— za kadno kopelj brez perila I. razreda K 140.—, za kadno kopelj s perilom II. razreda K 120.—, za kadno kopelj brez perila II. razreda K 100.—, za parno kopelj z masažo in perilom K 180.—.

Vsled sklepa mestnega sosveta z dne 8. julija 1920 odproda mariborska mestna občina hiši št. 4 in 8 v Židovski ulici, to so v kat. občini mesto Maribor ležeče stavb. parc. št. 234 v izmeri 151 m² in 229, 233, 235 v izmeri 751 m² ter zemlji parc. št. 96 v izmeri 363 m² in vrt 95/1 v izmeri 379 m² Viljemu Weišu, kovaču za bakrene izdelke v Mariboru za kupino 300.000 K (tristotisoč kron) in proti temu, da plača kupec stroške pogodbe in prenosnino. Pritožbe proti temu sklepu vložiti je tekom 14 dni od danes počenši pri mestnem magistratu.

Ravnateljstvo kmetijskega kemičnega poskuševališča in preskuševališča v Mariboru naproša mestni magistrat, da opozori občinstvo in trgovce na sledeči dogodek: »Neki trgovec v Mariboru je prodajal gorilni špirit, ki ni bil gorilni špirit, ampak nečisti metilni alkohol (lesni cvet), kakor ga rabi država pri denaturiranju špirta. Stranka, ki je rabila to snov kot kurivo, je prišla ob oko,

ker jej je lampa eksplodirala. Zavod naproša mestni magistrat, da obvesti o tem občinstvo, ker se nahaja lahko večja množina te snovi v prometu in bi lahko zahtevala pri uporabi človeških žrtev. Trgovci naj dajo blago v preizkušnjo, da se izognejo posledicam.«

Mestni sosvet je sklenil v svoji seji dne 8. julija 1920 spremenivši § 4 zakona z dne 26. novembra 1901 dež. zak. za Štajersko št. 86, da mora od sedaj nadalje vsak hišni posestnik, ki si da napeljati vodo iz mestnega vodovoda v hišo, povrniti občini vse stroške, ki jih ima okčina z napeljavo na javnem zemljišču. To se javno razglašča v smislu § 76 občinskega reda za mesto Maribor s pripombo, da se lahko vložijo proti temu pritožbe tekom 14 dni od dneva razglasitve pri mestnem magistratu v Mariboru. (Stavbni urad, Koroška cesta št. 1, 2. nadst., soba št. 2, ob delavnikih od 8. do 14. ure.)

Sprejem učencev v voj. zanatlijsku školu v Kragujevcu. »V tekočem letu se sprejme 100 učencev v voj. zanatlijsku školu (voj. rokodelsko šolo) v Kragujevcu. V prošnji, katero mora vsaki prosilec lastnoročno pisati, naj navede katero rokodelstvo se hoče učiti. V isti mora tudi izjaviti, da se podvrže vsem šolskim obvezam in predpisom. Prošnji se morajo priložiti sledeče listine (dokumenti): 1. Dovoljenje starišev ali varuha, potrjeno od pristojne politične oblasti, 2. krstni list kot dokaz, da ni mlajši od 12 in ne starejši od 13 let, 3. šolsko spričevalo kot dokaz, da je s prav dobrim uspehom dovršil 4. razrede ljudske šole ali z dobrim uspehom kak razred srednje šole in da je bil v šoli dobrega vedenja. Oni, kateri ne prosijo neposredno iz šole, morajo od pristojne občinske oblasti doprinesei potrdilo, kakšno je bilo njih obnašanje in kaj so delali v času, od izstopa iz šole do trenutka, ko so vložili prošnjo; ako so bili medtem v srednji šoli, tudi potrdilo dotične šole. 4. Potrdilo pristojne občinske oblasti, da je državljani kraljevine SHS. Kolekovanu prošnjo je vposlati najdalje do 25. avgusta 1920 neposredno voj. zanatlijski školi v Kragujevcu. Prijavljeni kandidati bodo 28. avgusta 1920 ob 8 uri v pisarni upravnika vojne zanatlijske šole v Kragujevcu zdravniško preiskani. Po dovršenih zdravniški preiskavi morajo sprejeti kandidati položiti izpit iz predmetov, kateri se učijo v 4. razredu ljudske šole. Redovno predavanje počne 1. septembra 1920.«

Vlom v odvetniško pisarno. Danes ponoči so vlomili tatovi v odvetniško pisarno dr. Hojnika na Aleksandrovi cesti. Odnegli so samo stroj »Royal« vreden 16.000 K ter štampiljko. Glavna vrata so bila zaprta, kar baje olajšuje zasledovanje storilcev.

Marenberg. Dne 26. m. m. je zavladalo med našimi nemčurji velikansko razburjenje, kajti tarnali so, da je bilo groza. Človek bi si bil mislil, da jih je bilo vsaj dvajset po nedolžnem obešenih. Stvar pa je bila zelo enostavna. Naši diletantje so uprizorili igro »Domen« h kateri so prišli ti nemčurji izživat, za kar se jim je odstranil velegermanski napis, ki je bil edini te vrste v Jugoslaviji, kajti dasi sem prepotoval že velik del naše države, mu vendarle nikjer nisem našel para. Napis se je glasil »Studentenherberge für Deutschland und Österreich«. Našim nemčurjem svetujemo, naj se le potolažijo, kajti »Heil« in »Sieg« sta pri nas za vedno pokopana.

Sokolstvo.

Zlet Mariborske Sokolske Župe v Guštanj, ki se vrši v nedeljo, dne 8. t. m., mora biti veličastna manifestacija sokolske misli na osvobojeni Koroški, kjer so dani vsi

8. avgusta 1920 zlet mariborske Sokolske župe v

Guštanj, Koroško!

Pridite vsi!

pogoji za uspešen razvoj Sokolstva. Pred vojno se Sokol skoraj ni smel pojaviti na Koroškem, zaprta mu je bila pot med jugoslovensko koroško ljudstvo, ki pa sedaj tem pristranejšje pozdravlja Sokolstvo v svoji sredi. Vse letošnje sokolske svečanosti na Koroškem so to jasno posvedočile, naj se jim vredno pridruži tudi zlet MSŽ v Guštanju. Vabimo vse mariborsko narodno čuteče prebivalstvo, da poleti s svojim Sokolom v nedeljo v Guštanj. Zbere se vsa mariborska sokolska župa pozdravili pa bomo tudi drage brate in sestre iz Varaždina, Čakovca ter celjsko sokolsko župo. Zveza je najugodnejša, posebni vlak odhaja jutraj ob 5. uri z glavnega kolodvora in s tem se vozijo člani, članice in naraščaj. Občinstvu, ki bi se ne moglo poslužiti tega vlaka, je na razpolago še nedeljski izletniški vlak ob 9. uri dopoldne, vendar je železi, da vsi odhajamo že s prvim vlakom iz Maribora. Izkaznic za vstop na vlake ni potreba. Povratek iz Guštana ob 21. uri zvečer. V nedeljo torej ves narodno zavedni in sokolstvu naklonjeni Maribor v Guštanj!

Zahvala. Sokol v Studencih se najpristraneje zahvaljuje sledečim darovalcem za Sokolski dom: Bratu dr. Sernecu, ki je podaril stroške v znesku 1200 K, ki so nastali pri nakupu Sokolskega doma; lesno društvo „Drava“ v Mariboru je podarilo za Sokolski dom 500 K. Bodi obema še enkrat najlepša hvala. Zdravo!

Odbor.

Sokol v Studencih je v svoji seji z dne 29. julija t. l. sprejel brata dr. Vladimira Serneca kot prvega ustanovnega člana. Zdravo!

Odbor.

Sokol v Studencih priredi javno telovadbo in veselico 15. t. m. na vrtu Sokolskega doma v Studencih.

Zadnje vesti.

Polom Poljske.

DKU. Dunaj, 6. avgusta. Po poročilih iz Varšave se mora po mnenju angleških in francoskih vojaških strokovnjakov Varšava nakasneje tekom treh dni izprazniti. Vlada se preseli v Krakovo. Poljske čete se jadrno umikajo ter razdirajo za seboj mostove in ceste. Izguba Varšave bo pomelila izgubo vilske črte, ki je zadnja uspešna obrambna linija. Upanja, da bi se dalo sovražnika zadržati ni skoro nikakega več.

DKU. Moskva, 5. avgusta. Na železniški progi Zarjy—Kovel smo [prekoračili] Stochod.

DKU. Moskva, 5. avgusta. V vseh osvojenih pokrajinah so se ustanovili delavki in kmetski sovjeti.

DKU. London, 5. avgusta. Angleška vlada je sporočila ruski, da vsled dejstva, da noče s Poljsko razpravljati le o premirju, ampak istočasno tudi o miru, se ne more več z njo dalje pogajati.

Vladna kriza.

LDU Beograd, 5. avgusta. Včeraj ob 6. uri popoldne se je vršil ponovni sestanek med dr. Vesničem in dr. Davidovičem. Dr. Vesnič je ostal tudi še nadalje pri svoji

zahtevi, to je, da je treba plačati begom hak, kakor to zahteva radikalna stranka.

LDU Beograd, 5. avgusta. Danes ni bilo nikakih službenih razgovorov med dr. Vesničem in dr. Davidovičem, ker še ni dospel v Beograd g. Drašković, s katerim se je treba sporazumeti glede vprašanja izvoza. Njegov prihod se pričakuje jutri.

Koroška demarkacija.

LDU Ljubljana, 5. avgusta. Ljubljanskemu dopisnemu uradu se poroča iz Celovca: Danes ob 8. uri jutraj je jugoslovenska delegacija na onem delu demarkacijske črte, ki loči cono A in B, t. j. med Rožom in Mostičem dovolila gotove olajšave glede osebnega in blagovnega prometa. To je storila iz razloga ker bi se nam sicer podtikalo, da smo le radi tega tako nepopustljivi, ker se bojimo plebiscita in bi ga radi s svojo nepopustljivostjo onemogočili. Ker mi nimamo nobenega razloga, da bi s plebiscitom odlašali, ali da bi se ga celo bali, se je dovolilo toliko, kolikor se je moglo dovoliti, ne da bi se s tem ogrožala čistost in nepristranost plebiscita ter red in mir v coni A. Poudarjati pa moramo izrecno, da demarkacijska črta ni odpravljena in da vrši na njej naše orožništvo in naše finančne straže prej kakor slej svojo službo. Prehod čez demarkacijsko črto je dovoljen z legitimacijami. Pregovori s plebiscitno komisijo še niso zaključeni, toda verjetno je, da bodo jutri vse točke glede osebnega in blagovnega prometa med obema conama končno veljavno urejene.

Boj za Koroško.

(Iz železniške konference.)

Maribor, 6. avgusta. Včeraj pop. se je vršila važna debata o usodi Koroške. Dočim naši delegati zastopajo stališče St. Germainse pogodbe, so Nemci, zlasti delegati Koroške prepričani, da je demarkacijska črta že odpravljena in zahtevajo — nevtrarno cono z mejniki: Jesenice, Holmec in zadnja postaja pred Beljakom. Naši delegati so to stališče odločno odklonili. Tozadevna odločitev je padla danes z izjavo naše vlade.

Zveza Maribor—Ljutomer.

Maribor, 6. avgusta. Glede zveze Maribor—Ljutomer zavzemajo naši delegati na železniški konferenci odločno stališče: ako nam Nemci ne dovolijo povoljne zveze, jim postavimo njihove vlake. In bi temu stališču še dostavili: za vsako, na našem vlaku pobito šipo dalekosežna revanža na nemško-avstrijskih vlakih, istotako ogroženja osebne varnosti naših potnikov prekocestnih roparjev na progi Špilje—Cmurek. Le če odločno nastopimo, bomo ugnali nemško predrznost.

Ameriški konzulat v Zagrebu.

Beograd, 5. avgusta. Kr. vlada je na zahtevo ameriških Zedinjenih držav dala svoje

dovoljenje za otvoritev ameriškega konzulata v Zagrebu. Konzulat bo začasno upravljal g. Wilbury Kehlenger, dokler ne bo imenovan za to drug konzul.

Vsi napisi le v našem jeziku dovoljeni.

LDU Beograd, 5. avgusta. Ministrstvo za finance je zahtevalo, da se vsi napisi in napisne tablice ali kovine v naši kraljevini izpolnijo po enotnih predpisih in da se izdelujejo ter izpolnijo v enem našem jeziku.

Podpis turške mirovne pogodbe.

DKU. Pariz, 5. avgusta. Turška mirovna pogodba se podpiše jutri, v soboto 7. avgusta.

Bojkot Madžarske.

DKU. Dunaj, 6. avgusta. Za dan 8. avgusta je proglašeno ukinjenje bojkota proti Madžarski.

Za invalide.

LDU Beograd, 5. avgusta. V ministrstvu za socialno skrbstvo se dela načrt, po katerem se bodo vsi dohodki invalidov, ki jih imajo s svojim delom, stekali v posebno blagajno, ter se ne bodo več izročali finančnemu ministrstvu.

Izdaja: Tiskovna zadruga Maribor.

Odgovorni urednik: Fr. Voglar.

Tiska: Mariborska tiskarna d. d.

Mala oznanila.

Mlad gospod išče sobo z vso oskrbo v bližini kor. kolodvora. Naslov naj se naznači upravništvu. 3—2

Proda se hiša s 3 sobami, 2 kuhinjama in hlevom, vse v dobrem stanju, za 110.000 kron. Naslov pove upravništvu. 2—2

Proda se glasovir, dve podobi (Guslar in Bje-gunci), šivalni stroj za čevljare. Vprašati: Gregorčičeva ulica št. 18.

Proda se: 1 poletna moška obleka, 1 bele hlače, 2 para močnih čevljev št. 44 in 45, pol ducata ovratnikov št. 39 in 40 in 1 usnjate gamaše. Vpraša se: Vrazova ul. 6, pritl., levo.

Lepa hiša z gospodarskim poslopjem, sadnim vrtom in njivo, se po znižani ceni takoj proda. Vprašati: Ivan Welt, Cesta v Brezje št. 42, Pobrežje pri Mariboru.

Oglas.

Tem potom naznanjam cenjenemu prebivalstvu, da sem v mestnem kopališču, Kopališka ulica št. 5 odprl

brivski salon

in zagotavljam, da bodem snažno in antiseptično postregel. Za obilen obisk prosim

Anton Ernešek, brivec.

Kupujem vsako množino

brezovega lesa.

Ponudbe z ceno na 2—2

Anončni zavod „VEDEŽ“, Maribor
Gregorčičeva ul. 6. Telefon 132.

Podružnica Ljubljanske kreditne banke v Mariboru

Deln. glavnica z rezervn. zakladi okrog 50 mil. kron

CENTRALA V LJUBLJANI

Deln. glavnica z rezervn. zakladi okrog 50 mil. kron

Podružnice v Splitu, Celovcu, Trstu, Sarajevu, Gorici in Celju, ekspozitura Ptuj.

Obrestuje vloge na knjižice in na tekoči računa s 3 odstotkov brez odpovedi, proti trimesčni odpovedi s 3 in četrt odstotkov dinstih.
Kupuje in prodaja devize, valute, vrednostne papirje itd., obkrentira menice, devize, vrednostne papirje itd.

Izdaja čeki, nakaznice in akreditive.
Daje trgovačke kredite pod ugodnimi pogoji in prodajne na vrednostne papirje in blago.
Izvršuje vse bančne transakcije.